

Absolutorium z wykonania budżetu za rok 2016 – zdecentralizowane agencje UE i wspólne przedsięwzięcia

Podczas kwietniowej sesji plenarnej Parlament zamierza poddać pod głosowanie kwestię absolutorium dla agencji UE i wspólnych przedsięwzięć z wykonania budżetu na 2016 r. Komisja Kontroli Budżetowej Parlamentu (CONT) proponuje udzielić absolutorium wszystkim wspólnym przedsięwzięciom i agencjom, z wyjątkiem Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO).

Głosowania w Komisji Kontroli Budżetowej

W dniu 20 marca 2018 r. komisja CONT poddała pod głosowanie zalecenia dotyczące [absolutorium](#) z wykonania budżetu [zdecentralizowanych agencji UE](#) i [wspólnych przedsięwzięć](#) za rok 2016. Komisja CONT opracowała w sumie 33 sprawozdania dotyczące agencji: 32 z nich dotyczyły poszczególnych agencji, a jedno miało charakter przekrojowy. Ponadto komisja CONT sporządziła osiem sprawozdań poświęconych wspólnym przedsięwzięciom. Zaleciła w nich udzielenie absolutorium wszystkim agencjom, [z wyjątkiem EASO](#), oraz wszystkim wspólnym przedsięwzięciom.

Głosowanie w komisji CONT w sprawie absolutorium nastąpiło po [audytach rocznych](#) przeprowadzonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO) w odniesieniu do agencji i innych organów UE oraz [wspólnych przedsięwzięć](#). Oprócz tego podstawą głosowań w komisji były [odpowiedzi na kwestionariusz](#) zawierający pytania do agencji UE wymagające odpowiedzi na piśmie, a także [sprawozdanie na temat sieci agencji UE](#), przedłożone Parlamentowi w październiku 2017 r. i poświęcone działaniom następczym będącym wynikiem absolutorium z wykonania budżetu za rok 2015.

Zdecentralizowane agencje UE

Całkowity budżet agencji na rok 2016 opiewał na kwotę 3,4 mld EUR, co stanowi ok. 2,4% ogólnego budżetu UE na rok 2016 oraz wzrost o 21,42% (0,6 mld EUR) w porównaniu z rokiem 2015 (2,8 mld EUR). Najbardziej wzrosły środki przekazane agencjom działającym w dziedzinie przemysłu, badań naukowych i energii (dodatkowe 358 mln EUR), a także wolności obywatelskich, sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (dodatkowe 174 mln EUR). Około 70,5% środków budżetowych agencji pochodzi z budżetu ogólnego UE (2,4 z 3,4 mld EUR). Pozostały 1 mld EUR pochodzi z opłat i bezpośrednich wkładów państw członkowskich i państw Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) oraz z innych źródeł. Agencje UE zatrudniały w sumie 10 364 pracowników (w roku 2015 liczba ta wynosiła 9 848), co stanowi wzrost o 5,24% w stosunku do roku poprzedniego. Najistotniejszy wzrost liczby pracowników miał miejsce w agencjach działających w dziedzinie przemysłu, badań naukowych i energii (110 nowych pracowników), w obszarze swobód obywatelskich, sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (177 nowych pracowników) oraz w zakresie spraw gospodarczych i monetarnych (85 nowych pracowników).

ETO [wydał](#) opinię bez zastrzeżeń co do wiarygodności rozliczeń wszystkich agencji, a także opinię bez zastrzeżeń co do legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń wszystkich agencji, z wyjątkiem [EASO](#), w przypadku którego wskazał na brak dyscypliny w prowadzonych przez ten urząd postępowaniach o udzielenie zamówienia.

W swoim sprawozdaniu komisja CONT podkreśla postępy poczynione w kilku dziedzinach, ale wyraża również obawy i wysuwa propozycje.

Postępy

- Wkład sieci agencji UE.** Komisja CONT z zadowoleniem przyjmuje wkład [sieci agencji UE](#) w koordynowanie i konsolidację działań oraz gromadzenie informacji na użytek instytucji UE, co obejmuje również koordynację rocznej procedury udzielania absolutorium i procedury budżetowej.
- Wspólne udzielanie zamówień.** Komisja CONT z zadowoleniem przyjmuje realizowane przez agencje wspólne procedury udzielania zamówień, dzięki czemu zaoszczędzono w sumie 10,72 mln EUR.
- Plany ciągłości działania.** Komisja CONT zwraca uwagę, że 27 agencji posiada już w pełni operacyjny plan ciągłości działania oraz uważa, że wszystkie agencje powinny mieć taki plan.
- Redukcja zatrudnienia i przeniesienia.** Komisja CONT zauważa, że większość agencji zrealizowała już cel polegający na redukcji zatrudnienia o 5% (niekiedy z nadwyżką), zaplanowanej na lata 2013–2017. Komisja Europejska wraz z nowymi zadaniami przeniosła również 218 stanowisk do agencji, zwłaszcza do takich agencji jak [Frontex](#), [Europol](#) i [Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego](#).

Obawy i sugestie

- Zbyt wysokie kwoty przeniesień.** Zbyt wysoki poziom przeniesionych środków, na które zaciągnięto zobowiązania, nadal stanowi najczęściej pojawiający się problem w zarządzaniu budżetem i finansami oraz dotyczy 23 agencji (w

porównaniu do 32 agencji w 2015 r.). Komisja CONT apeluje o jednoznaczne zdefiniowanie akceptowalnego poziomu przeniesień.

2. **Zamówienia publiczne.** Komisja CONT zwraca uwagę na przypadki nieprzestrzegania [zasad finansowych UE](#) przez pięć następujących agencji: [Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu](#), [Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii](#), [Europejska Agencja ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi](#), [Europejska Agencja Leków](#) oraz [Urząd Organu Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej](#). W przypadku EASO płatności dokonane na podstawie dwóch nieprawidłowo zawartych umów ramowych wyniosły 2,9% jego rocznych wydatków. Z uwagi na to, że operacje EASO są przedmiotem dochodzenia prowadzonego przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) komisja CONT uważa, iż „udzielenie absolutorium, zanim wszystkie istotne informacje [...] zostaną w pełni poznane, byłoby nieodpowiedzialne” oraz zwraca się do EASO o przedłożenie sprawozdania do dnia 15 czerwca 2018 r.

3. **Podwójne siedziby i pokrywające się zakresy działalności.** Komisja CONT krytykuje, że niektóre agencje posiadają podwójne siedziby oraz centra operacyjne i biura w kilku miejscach, choć nie jest to źródłem wartości dodanej. Komisja CONT zauważa, że w dziedzinie polityki społecznej działają cztery odrębne agencje, a w obszarze sprawiedliwości i spraw wewnętrznych – aż sześć. Komisja CONT wyraża rozczarowanie [wynikami](#) prac międzyinstytucjonalnej grupy roboczej ds. agencji zdecentralizowanych, która nie przedstawiła konkretnych propozycji dotyczących połączenia agencji lub ich kolokalizacji.

4. **Trudności z rekrutacją pracowników.** Komisja CONT zwraca uwagę na trudności z naborem wykwalifikowanych pracowników, co wynika z niskich współczynników korekty obowiązujących w przypadku niektórych krajów oraz nadmiernego biurokratyzowania procedur naboru. Komisja CONT apeluje do Komisji Europejskiej o dokonanie rewizji współczynników korekty.

5. **Wpływ brexitu.** Komisja CONT zwraca uwagę, że w listopadzie 2017 r. Rada osiągnęła [porozumienie](#) w sprawie przeniesienia Europejskiej Agencji Leków do Amsterdamu oraz [Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego](#) do Paryża, ale wyraża zaniepokojenie z powodu dodatkowych kosztów, utraty wiedzy fachowej i zagrożeń dla ciągłości działania. Komisja CONT jest również zaniepokojona utratą przychodów w wyniku brexitu, który to problem dotyczy szeregu innych agencji.

6. **Brak procedur informowania o nieprawidłowościach.** Komisja CONT zwraca uwagę, że dziewięć agencji wciąż jeszcze nie przyjęło wewnętrznych przepisów ani wytycznych dotyczących [informowania o nieprawidłowościach](#) i zgłaszania nieprawidłowości.

7. **Kontakty z obywatelami.** Komisja CONT apeluje do agencji o poprawę widoczności w kontaktach z obywatelami, w tym również za pośrednictwem mediów społecznościowych.

8. **Biurokracja w dziedzinie audytu.** Komisja CONT jest rozczarowana, że w swoim wniosku dotyczącym [przeglądu](#) zasad finansowych UE Komisja nie uwzględniła [opinii ETO nr 1/2017](#) w sprawie ograniczenia biurokracji w ramach procedur audytu agencji.

Wspólne przedsięwzięcia

[Wspólne przedsięwzięcia](#) są ustanawiane przez Radę (na wniosek Komisji) na podstawie art. 187 [TFUE](#) w dziedzinie [badań naukowych i rozwoju](#). Członkami założycielami wspólnego przedsięwzięcia są zazwyczaj Komisja Europejska i stowarzyszenie branżowe o charakterze non profit. Obecnie istnieje osiem wspólnych przedsięwzięć, z których jedno ([Shift2Rail](#)) po raz pierwszy jest objęte procedurą udzielania absolutorium. Całkowity budżet wspólnych przedsięwzięć w roku 2016 opiewał na kwotę 1,8 mld EUR, co stanowi prawie 1,3% ogólnego budżetu UE na rok 2016 oraz wzrost o 38% w porównaniu z rokiem 2015 (1,3 mld EUR). Wspólne przedsięwzięcia zatrudniały 633 pracowników (ich liczba w porównaniu z rokiem 2015 wzrosła o 71, przy czym 32 nowych pracowników wspólnego przedsięwzięcia [ITER](#) oraz 17 pracowników wspólnego przedsięwzięcia Shift2Rail uwzględnia się po raz pierwszy). W wyniku audytu ETO [wydał](#) opinie bez zastrzeżeń co do wiarygodności rozliczeń wszystkich wspólnych przedsięwzięć oraz co do legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń wszystkich wspólnych przedsięwzięć, z wyjątkiem jednego: podobnie jak w roku poprzednim opinię z zastrzeżeniami wydano odnośnie do legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń wspólnego przedsięwzięcia „[Podzespoły i układy elektroniczne w służbie wiodącej pozycji Europy](#)”. Powodem był problem z systemem kontroli we wspólnym przedsięwzięciu, odziedziczony po podmiotach będących poprzednikami wspólnego przedsięwzięcia, co nie pozwala ETO ocenić wiarygodności audytów ex post dotyczących [siódmego programu ramowego](#). Kwestia ta nie będzie miała znaczenia dla projektów realizowanych w ramach programu „[Horyzont 2020](#)”.

[Absolutorium za rok 2016 – agencje zdecentralizowane i wspólne przedsięwzięcia](#). Komisja przedmiotowo właściwa: CONT. Sprawozdawcy: Bart Staes (Verts/ALE, Belgia – 31 z 32 agencji UE); Indrek Tarand (Verts/ALE, Estonia – Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności); Brian Hayes (PPE, Irlandia – wspólne przedsięwzięcia).

